

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre ... .. 600 Lei
Fél évre ... .. 300 Lei
Negyed évre ... .. 150 Lei
Havonta ... .. 50 Lei

Művelések díjazás szerint.

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Lélekmérgezés

A büntetőtörvénykönyv paragrafusai pontosan megállapítják a büntetést arra a bűntettre, amikor valaki előre megfontolt szándékkal méreggel megromálja vagy megöli embertársa szervezetét. Sajnos, a máskülönböző precízen megalkotott büntetőtörvénykönyv a lélekmérgezésre nem terjeszkedik ki és csak a törvény fogyatékoságának tudható be, hogy ma, a felvilágosodás századában emberek büntetlenül mérgezik meg embertársaik lelkét. Ilyen lélekmérgezés ma a spirítizmus, ez a betegesen bűnös narkotikum, a mely egyformán szedi áldozatát a társadalom minden rétegéből. Félreteszünk minden frázist és komolyan, keményen megmondjuk, hogy a spirítizma tan megmérgezi a produktív, és a társadalomra értékes ember lelkét, kedélybetegé teszi és ma már az elmeorzbának több olyan lakója is van, akiknek elméjére a „spirítizmus szent tana” borított örök fátyol. De ezenkívül mintegy tízre tehető azoknak a csendes elmezavart embereknek a száma, akik örökre elvesztek a társadalomra nézve, mert hitték a szellemekben, bele akartak hatolni az örök misztérium titkaiba, hitték a beteges viziókban, a tulvilágban. Idegrendszerük megbomlott — és a lélekkeresés közben eljutottak a csendes örületig, ahonnan a kényszerzubbony és a négy fal már csak egy lépés. Ezek a rideg és kemény tények vádlóul lépnek fel a szeánszok nagymesterei ellen és most már elérkeztünk ahhoz a ponthoz, amikor a polgári társadalom védelmet kér a háfóságtól, a törvénytől. Itt már nem egyszerű kihágásról van szó, hanem apák gyermekeiket, férjek feleségeiket és feleségek férjeiket szeretnék megmenteni a lélekmérgezésről és nem törődnek azzal, ad-e a törvény módot arra, hogy a szerencsétleneket megmentsek, módot és eszközt kell találni, hogy a gyengébb akaratu és idegzetű embereket visszatartsák az elmezavartól, az öngyilkosságtól.

Tény dolog, hogy a háboru utáni idők felhúrt idegzetű embere motión veti magát a narkotikum után. Soha annyi alkoholista, morfina, kokaina, opiumávező,

spirítizmust csakugy ezek közé a narkotikumok közé lehet sorozni, mint a többi szenvedélyeket, de az osztályozás során ezt a legveszedelmesebbnek kell elkönyvelni. A konszolidálatlan viszonyok hozták magukkal, hogy az emberek idegzsongítás után vágyakoznak és ha a törvény nem is korlátozhatja a személyes szabadságot, de a káros kilengéseknek elejét tudja venni kemény rendszabályokkal. A spirítizmus ma már tulmegy a csendes vallási örület határára, áldozatokat követel, élet-erős, dolgozó emberek megörltek bele, csakugy mint a többi bódító szerék mértéktelen élvezésé-
től.

Valahogy, olyan fájdalmasan

Bécsi spekulánsok a párisi tőzsdén.

A „svájci Schlésinger” Ha az Anglobankból. — Az új Iparbank Lustigia. — Cypriot, a bukaresti fidesztr.)

(A Közlöny Bécsi szerkesztősége.) A legjobb orra Cypriotnak, az immár legendás gazdagságu bucuresti fezőrnek volt. Előbb Bécsben aratott, azután Berlinben Stinnes számhájára csinált üzleteket, majd visszajött Bécsbe és Rotschild ellen kezdett offenzívát, míg végül — már majd egy éve, mikor még mindenki fest volt a francia frankra — Párisba tette át székhelyét. Azóta csak hébe-
hóba látogat el Bécsbe, hogy személyesen győződjék meg verseny istállója lovainak kondíciójáról és arról, hogy vajjon a Tabarin, Mon
lin Rouge és a Parisien csillagal pontosan megkapják-e az általa küldött apanage-okat? Egyéb dolog immár Cypriotot Bécsben nem érdekli. A Kreditanstalt részvények kel való sikeres operációja után, amellyel milliárdokat nyert és sikertült Rotschildékat is hetekig üjedségben tartani. Akvizálta összes bécsi érdekeltségeit és elköltözött Párisba. A bucuresti fezőr a francia fővárosban épp oly ügyesen manőverezik, mint ennek előtt Bécsben és Berlinben. Épp ugy viselkedik, mint itten pénzügyi körokben utálják, az éjjeli mulatóhelyek tünderei, pincerei azonban rajonganak érte.

Új orra volt a „svájci Schlésinger” fiának is. A svájci Schlésinger Budapestről kiindulva lett a közepurópai pénzügy világ nevezetesége. Mikor a háboru kitört, Schlésinger

esik ezt hallani, hogy ma, amikor a materialista tudomány olyan soha nem gondolt magaslatra emelkedett, amikor egy Einstein új elméletével megdönteni készül az egész klasszikus fizikát, amikor az orvosi tudomány csodákat művel és amikor szemünk előtt válnak valóra. Verne és Jókai fantasztikus látomásai — emberek legyenek, akik hisznek a szellemekben, a szellemek földi, anyagi megnyilvánulásában. Amíg ez csak ártalmatlan szórakozás volt, senki sem törődött vele, de most, hogy tömegörületté kezd kiindulni magát, követeljük a törvényt, a melynek kötelessége megvédeni a társadalmat minden káros és bűnös betegségtől!

osztrák-magyar koronákat svájci frankokra váltotta be és kiment Svájcba. Ottan nem csinált semmit, csak evett, ivott, aludt és várta a háboru végét. Közben napról napra gazdagabb lett. Mikor a háboruak vége volt, Schlésinger tata továbbra is Svájcban maradt és még mindig tovább üzte a neki vagyont eredményező foglalkozást: a várast. Mikor azután az osztrák és magyar koronák már egészen letörték és a többi valutákat is legyirté Zürich, Schlésinger tata bikáncot csinált s megállapította, hogy milliárdokat nyert azzal, hogy a háboru kitörésekor becsenélte egész vagyonát svájci frankokra és várta. Schlésinger tata így Közepurópa egyik leggazdagabb emberévé tollasodva, gondolkodni kezdett, hogy mit is csináljon nagy vagyonával? A gondolkodással éppen idejében készült el, mielőtt még a svájci frank zuhanni kezdett, összevásárolta az angol intézette való átalakulása előtt álló Angol-Osztrák Bank részvényeinek egy tekintélyes pakettjét. Mikor a vásárlással készen volt, az Anglo Bank angol intézette alakult át és addig relative alacsony árú részvényei elkezdtek emelkedni. A jó számata Schlésinger tata azonban a differenciáért nem dobta piacra a részvényeket, hanem fiát, Schlésinger Károly dr.-t betette igazgatónak az Anglo bankhoz. A svájci Schlésinger fia

Ő is idejében felismerte, hogy a francia franknak esnie kell és állandóan Páris és Bécs között utazgat. Hogy mit csinál hatalmas párisi nyereségeivel, azt gondosan titkolja. Az apa és fia üzletei révén immár tradíciós Schlésinger-szimat után itélve azonban aligha váltja be osztrák koronákra. Még a genfi paktum, még Zimmerman ellenére sem. Ha Isten éltet: megkeletések mincsenek kizárva. Ki tudja nem lesz-e a „svájci Schlésinger” fiából — kínai mandarin? Sokaktól hallottam ugyanis, hogy az ősszel a térdig érő szoknya mellett a kínai valuta lesz a nagy divat. Ha tényleg így van, ugy az elsőből Polret mester, az utóbbiról azonban a svájci Schlésinger fia minden esetre már mostan tudomással bírnak. Illetőleg érzik, mint a levell béka az időjárast és a cikk írójának reumája a tavasz közeledését.

Cypriot és Schlésingeren kívül Lustig, a Zentralbodenkredit bank élöke is alaposan kihasználja a párisi konjunkturákat. Az elmúlt év végén alakult Tibor-féle új pesti Iparbank Lustigjától épp ugy félnek Párisban, mint az előbbiektől. Negyedikként meg kell még említeni Kraus igazgatót, a Lander banktól is. A francia frank újabb esése folytán azonban a bécsi pénz mánások nem elégednek meg avval, hogy maguk ruccannak ki Párisba, hanem ügyfeleiket arra szólítják fel, hogy a párisi tőzsdén becsátkozzanak prémium-üzletekbe. A bécsi tőzsdén a prémium-üzletek tudvalevőleg szigoruan tilosak. A legtöbb magánbank az osztrák pénzügyminiszterium és a bécsi tőzsde tanácsának szigorú tilalmát mostan ugy játsza ki, hogy a párisi tőzsdén való prémium üzletnek csinál nagy propagandát. A léprement kommitensektől offenzív francia frankokban előlegeket vesznek fel a kötéendő üzletekre, a hónap utolsó előtti napján azután értesítik az áldozatokat, hogy a prémium-üzletek veszteséggel jártak, tessék ultimóra rendezni, egyébként jön a kényszer-exekutio és a tekintélyes előleg is odavész. A bécsi magánbankok közül főként a dr. Thusing és Schlésinger cég dolgozik azon a téren győzelemmel. Ez a cég tagja a bécsi tőzsdének is. Mivel a bécsi tőzsde tanácsa a tagoknak a prémium-üzleteket szigoruan tiltja, a károsultak a bankházat mostan feljelentették a redélet kijátszása miatt és szigorú megrendszabályozását követelik.

A francia frank zuhanása tehát nemcsak nagy, vagyonokat teremt

Bécsben, de visszaélésekre és botrányokra is alkalmat ad.

Szemere Pál.

A sikkasztó cégvezető.

(Rábizonyították a rosszhiszeműséget Vörös István sikkasztójára.)

Budapestről táviratozzák: Az Alföldi Gazdasági és Kereskedelmi Részvénytársaság ügyében, a melyet dr. Vörös István bizalmi embere Sárkány Géza károsított meg, a vizsgálatot tovább folytatták. Vörös István felkérésére a Magyar-Ilasz Bank Theöke nevű igazgatója végezte a könyvek és iratok átvizsgálását, amelynek során megállapította, hogy a kár nem hatszáz millió, mint azt Sárkány a rendőrségen állította, hanem valórizálás nélkül is egymilliárd és 400 millió korona. Sárkány a csalások során példátlanul vakmerő hamisításokat követett el. Ma előállították a rendőrkapitányságra, ahol több állítását visszavonta. Így többek között azt is, hogy Vörös tudomásával folytatott volna a saját számlájára tíz fiktív néven üzleteket. Theöke igazgató megtalálta Sárkány írásztalába azokat a leveleket, amelyeket Vörös utasítására kellett volna azokhoz a kommittensekhez küldeni, akiknek nem volt 200 százalékos fedezetük, Sárkány a leveleket megírta ugyan, de a fiókjában hagyta. A nyomozás során beigazolódtott, hogy Sárkány elvitte lakására perzsaszőnyeget és azokat a többi értékeit, amelyek a kárt némileg fedezték volna. A rendőrség ezért nyilvánvalónak tartja Sárkány teljes rosszhiszeműségét. A kárt mai értéke szerint négy milliárd koronára becsülik, Sárkányt — legközelebb szembesítik Theökével.

Michael Ausztria legujabb multimilliárdosa

(Egy harminckétéves fiatalember összevásárolta a bécsi Lombard-bank részvényeit.)

Bécsből jelentik: Bessel mellé a bécsi gazdasági életbe egy másik hirtelen előretört fiatalember vult be, aki a német birodalomban szerzett néhány év alatt igen nagy vagyont és így idáig eléggé ismeretlen ember volt Ausztriában. Ez a fiatal ember a Michael nevet viseli, még nincsen harminckét éves és

a Lombard-bank ellenőrzését vette át a részvenymajoritás megszerzésével.

A Schottenring 1. alatt van a Lombardbank háza, amely előtt elhaladt mindenki, aki járt Bécsben. Michael elég nagy áldozatok árán jutott a bécsi bank ellenőrzéséhez, mert mindenekelőtt átvett egy régi nagyrészvényestől másfélmillió részvényt 50.000 koronájával és ez magában véve 75 millió osztrák korona. Azonfelül a bécsi tőzsdén másik 700.000 részvényt vásárolt össze Michael, körülbelül 85 millióért és most jár le az opciója újabb 500.000 részvényre, a melyért 25 milliót kell fizetnie. Ez összevéve 135 millió osztrák korona, több mint 300 millió lej, tehát mindenféle átszámítás szerint csinos összeg; de Michael bécsi képviselője szerint

ez a tranzakció a kisebb méretűek közé tartozik a Michael által lebonyolított üzletek közül.

Most, amikor a német birodalmi

posta a birodalmi vasutak mintájára független üzemné lett és hitelre volt szüksége, hogy fedezhesse deficitjét a költségvetési súly helyreállításáig.

Michael 30 millió aranymárkával segítette ki a német postát,

mivel éppen volt szabad pénze. Ez a 30 millió aranymárka vagy 500 millió osztrák korona, tehát csakugyan jóval nagyobb annál az összegnél, amelyet a Lombardbank majoritásának megszerzésére fordított Michael. Pedig a harminckétéves fiatalember vagyosnának története alig fog át tíz évet. A háború kezdetén Michael, aki egy frankfurti ércereskedő cégnek volt az alkalmazottja, előre látta azt, hogy bizonyos nyersanyagok ára nagyon fog emelkedni, mert az entente hatalmak majd megakadályozzák ezeknek a nyersanyagoknak behozatát Németországba.

Michael éles pillanással lecsapott a Wolfram-ércre, mielőtt a német hadvezetőség még gondolt volna a készletek lefoglalására és néhány nap alatt a kezében volt az egész német készlet, amelyet aztán sokszoros áron adott tovább.

Az így szerzett vagyomból Michael újból üzembe helyezett néhány olyan bányát, amelyben ré-

gen felhagytak a termeléssel, mert nem volt rentábilis többé, de a háborus évek alatt nagyszerű konjunktúrális üzleteknek bizonyultak Michael bányái és a frankfurti fiatalember a tőzsdén is tudott operálni a bányavállalatok részvényeivel. A háború után, amikor Michael már igen nagy pénzügyi eszközök fölött rendelkezett, a vegyi iparra koncentrálni tevékenységét és

rövid idő alatt 36 kisebb-nagyobb kémiai iparvállalatra terjesztette ki ellenőrzését.

Itt is a legjobb időben, amikor egyrészt a kivitel biztosított nagy konjunktúrális hasznot és másrészt egy szerencsés tőzsdéi tranzakció gyorsan térítette meg a vállalatok megszerzésére költött pénzt. Michael tehát gyorsan jutott újabb nagy anyagi eszközökhez és a pénzszerzés helyett megint a pénz kihelyezése lett üzleti gondjává.

Igy lett Michael a kizárólagos tulajdonosa egy ingatlanvállalatnak, amely 120 berlini bérház tulajdonosa és a mellett fontos helyet biztosított magának a német automobiliparban.

Ugy látszik azonban, hogy a német határokon belül Michael már nem tudja elhelyezni minden szabad pénzét és ezért plaszirozott 135 milliót koronát Bécsben; azonfelül egy igen jelentékeny tételű devizakölcsönt bocsátott a Lombardbank rendelkezésére.

PESTI LEVÉL.

(Román leány képe az új magyar félmillió bankókon.)

(Budapest.) Az új ötszázezresen egy erőteljes duzzadó női arc látható, amelyről különböző áhírek vannak forgalomban. Egyik verzió szerint a hölgy, aki most bizonyos jobb körökben forgalomba került, egy magasrangú állami tisztviselő elvált felesége, aki előkelő összeköttetései révén jutott ahhoz a tisztességhez, hogy vele díszítik a legnagyobb magyar cimletet. Más verzió szerint az ötszáz ezres nő tulajdonképpen egy modellező, aki a Rózsadombon lakik és a festőművész, aki a bank jegyet megkomponálta, ezzel a tetemes névértékű portréval akarta bebizonyítani, hogy nem sajnál semmiért semmiféle anyagi áldozatot. Mindig érdekes, ki a szerencsés kiválasztott, aki a pénzjegyeket díszíti. Elhatároztuk, hogy ki nyomozzuk az igazságot.

Minden eddigi verzió hamis, mindennél érdekesebb a valóság. Egy héten át tartó szivós nyomozás után sikerült megállapítanunk a legujabb pénz nemtőjének kiletét. Nagyon érdekes a dolog. Az illető — nem asszony, bárha telt

arcvonásai után mindenki annak tippelte. Sőt, ami a legkülönösebb, nem is magyar nő. Ellenkezőleg — román.

Voltunk az államnyomdában, ahol az ötszázezreseket nyomják. Mindenekelőtt ott akartunk adatokat szerezni az első magyar dolláralakú papírpénz urnőjére nézve. Szigorúan bántak velünk az államnyomdában.

— Nekünk tilos a nyilatkozni, — mondotta egy komoly, szárazmodoru főtitkviselő. — És tessék elhagyni az üzemet, mert idegeneknek tilos a belépés. Tessék a pénzügybe menni, ott majd felvilágosítást adnak.

A pénzügyben, Verböczy-ucca 9. szám alatt igazán szeretetre méltó fogadtatásban volt részünk. Ott már sajnálatlanul adták tudunkra, hogy semmit sem tehetünk az érdekeinkben. Ellenben menjünk Helbing tanár urhoz, ő komponálta az ötszázezres rajzát.

Az iparművészeti főiskolán bemutatkoztunk Helbing tanár urnak a tervezőnek. Csodálkozva nézett ránk.

— Hogy ki volt az a modell? Hát honnan tudjam én azt? Kérem, nekem annyi modellem van, hogy lehetetlen számon tartani

őket. Aztán ez a rajz két év előtt készült és nem is az ötszázezres számára. Mikor a pályázati felhívást megkaptam, a portré már az asztafiókomban hevert. Kikerestem és beküldtem.

Most kezdődött hát a nyomozás legizgalmasabb része. Egy két év előtti modellt kellett előteremtenünk, akiről maga a mestere sem tud semmit. Két délelőttön át keresgeltünk az iparművészeti iskola modelljei között. Kezünkben az ötszázezrest felbogatva, sorra kérdeztünk mindenkit. Végre egy idősebb hölgy, — anyamodell — fölkiáltott:

— Ez Rea Sylvia!

Rea Sylvia! Hiszen ő Romulusnak és Remusnak az anyja volt. Vajon az anyamodell idáig vissza tudna emlékezni?

— Igen, Rea Sylvia, — erősítette az anyamodell. — Mináimk két év előtt Rend Teréz néven szerepelt, de az igazi neve Rea Sylvia volt. Erdélyi román leány. Sándor tanár ur is sokat rajzolta.

Sándor iparművészeti iskolai tanár urat a szobájában találtuk meg. Érdeklődésinkre elővette a jegyzőkönyvét, amelybe a következők voltak bejegyezve:

„Rend Teréz, modell, erdélyi

lány, jó és szép“.

Aztán előszóval folytatta:

— Két év előtt egy öreg modelt hozta fel hozzám. Nem volt maradása. Egyszer kimaradt, aztán sonase láttam többet. Ha beszélni akar vele, itt a címe: Bástyaru. 5. földszint 4.

A házimesternél megtudtuk, hogy Rea Sylvia elköltözött onnan Üllői-ut 49. szám alá. D. O. nemzetgyűlési képviselőhöz. Piros fejkendő, villogó szemű nő nyitott ajtót.

— Itt lakik Rea Sylvia? — kérdeztük.

— Én vagyok, — mondta a nő, — mi tetszik?

Megmutattuk neki az ötszázezrest. Tágranyított szemekkel hámulta, aztán mosologva mondta:

— Igen, igen, én vagyok a model. Harminc koronát kaptam érte. Szép pénz volt az még két év előtt...

— És most... Mit csinál itt?

— Izé... Hát a telefoni kezem és rendben tartom a képviselő ur lakását...

Még egyszer, alaposabban megnézte a képet az ötszázezresen, majd megkért, ajándékozzuk neki. Kisé drága ajándék lett volna, kénytelenek voltunk megtagadni.

30 millió aranymárka-Kölcson a német postának, 135 milliárd egy bécsi bank részvény-plakett-jéért, még néhány bankérdékesség, 120 bérház Berlinben, 32 ve-

gyi gyár: ezek igen szép vagyontétek akkor, ha valaki még csak harminckét éves és mindössze tiz esztendeje kezdte meg a vagyonalapítást.

Egy álspiritista meglopta a „Haladást.”

(Amikor a tolvaj hangján nyilvánul meg a szellem. — Spiritista botrány Aradon.)

(Saját tudósítónkól.) A spiritizmus „a szeretet vallása” mondják a spiritisták. Igazuk is volna, ha a spiritizmus követői nem kálandoznának túl a realitáson, misztikus okkultizmus utvesztőjébe, amelyben nagyon könnyen eltévedhetnek a gyenge idegzeti emberek. Már pedig a háború alaposan megtépázta az idegeinket és az idegbetegek száma a háború óta néhány száz százalékkal gyarapodott. És a beteg idegzetű emberek azok, akik leginkább vágyanak az idegeket roncsoló lelki emóciókra, a morfin, a kokain, ópium és egyéb idegizgató szerek hatására, amelyek rövid időre kiragadják őket a reális élet gondjából, bajából. A spiritizmus misztériumába is leginkább a beteg idegzetű emberek dobják magukat és elindulnak a pusztulás útján, amelynek az utolsó stációja igen gyakran az elmeegógyintézet. És ha naiv, tudatlan emberek kerülnek a spiritizmus szektájába, azok feltétel nélkül elfogadják a misztikus tanokat és ha egészségesek a szeánszok áltatásaival (transz) könnyen betegekké válhatnak. Vannak közöttük intelligens egészséges emberek, akiknek nem bántjuk hitét, vagy szórakozását, mert ők megállnak ott, ahol a józan ész gátat emel és a hitük csak a szeretetben, a testvériségben nyilvánul meg.

Vannak aztán álspiritisták, a kik lelkiismeretlenül és meggyőződéssel nélkül propagálják a spiritista tanokat, mert nekik az anyagi hasznot jelent. Ezek a legveszélyesebbek, mert mindig megjelennek olyan könnyen hívó testi, vagy lelki betegknél, akiknek gyógyításra, vagy vigasztalásra van szükségük, mert az ilyen szerencsétlenek a spiritizmus legjobb anyagjai.

Volt Aradon egy Pirkán Kálmán nevű nagyszájú álspiritista. Ő vezette a szeánszok, később médiummá vált és általa nyilatkoztak meg a világűrben bolyongó szellemek. Ez a Pirkán Kálmán bekerült a „Haladás” vezetőségébe is és a vezetőség többi tagjait megszédítette ájtatoskodó, istenes viselkedésével. — Akkor történt, hogy a „Haladás” pénztárából kisebb nagyobb összegek állandóan hiányoztak. De ki gondolt volna a „szent” emberre, amikor a pénz titokzatos eltűnését tárgyalták. A spiritisták valószínűleg a kassza megdezsmálását valami felsőbb hatalom beavatkozásának tulajdo-

ntották. Egy értékes portékákat árusító kereskedő üzletéből egyszer eltűnt valami. A kereskedő spiritista volt és Pirkán Kálmánnak legkedvesebb „testvére”. Kihez folyamodik ilyenkor egy spiritista, ha meg akarja találni az elveszett értéket? Természetesen a szellemekhez. Pirkán Kálmán volt a médium. Misztikus túlvilági hangon adta tudtára a kereskedőnek, hogy az eltűnt tárgyat családjának valamelyik tagja vitte el és figyelmeztette, hogy ha egy héten belül meg nem kerül, ne is keresse, mert azt a szellemek tiltják. A kereskedő hazament, két-három vonta a feleségét és két fiát, hogy hova tették az eltűnt tárgyat, majd erélyes hangon követelni kezdte, mert el sem tudta képzelni, hogy a Pirkán Kálmánban megnyilatkozó szellem nem

mondott volna igazat. Az érték tárgy nem került meg.

Pirkán Kálmán egy aradi nagyvállalatnál volt alkalmazva és a spiritizmuson kívül mint tisztviselő üzte mellékfoglalkozását. Egyszer a nagyvállalat feljelentést tett a rendőrségen, hogy nagy mennyiségű gépalkatrészt tűnt el. A rendőrség nyomozni kezdett és a gyamu Pirkán Kálmánra tereledt. Megtörtént a házkutatás az álspiritistánál, megtalálták az ellopott dolgokat, a „testvér” értékeit is, csak őt nem. A szállásadó nője csak akkor tudta meg, hogy nemcsak Pirkán Kálmán tűnt el, hanem vele együtt eltűnt nagy mennyiségű női harisnya és fehérnemű is. Nem tartjuk valószínűnek, hogy a spiritisták bármilyen fanatikusak legyenek is, ezeket az eltűnéseket a „Haladás” pénzéhez hasonlóan a szellemek beavatkozásának tulajdonították volna.

Nem tudjuk, mi veszedelmesebb a spiritizmusban. Az, hogy legjobb talajnak bizonyul a felkúszóretlen szélhámosok üzérkedésével részére, vagy pedig az, hogy még betegébbé teszi az amúgy beteg idegű embereket? (p. g.)

Szabolcska Mihály ünneplése.

(A pap és az író jubileuma.)

(Saját tudósítónkól.) Gyönyörű ünneplésben volt része vasárnap Temesváron Szabolcska Mihály református esperesnek, az országos híri költőnek. Papi pályájának huszonöt és írói működésének negyvenéves jubileumát ünnepelték meg és ez az ünneplés tulment a megszokott jubileumokon, meleg, bensőségteljes ragaszkodás volt a paphoz és a neves költőhöz. A Batthyány-uccal református templom szükebb bizonyult az ünneplő közönség befogadására. Az előkelő ünneplő közönség soraiban ott láttuk Ferch Mátyás román kath. apátplebánost, Bohus Károly evangélikus főesperest, dr. Drechsler Miksa és Singer Jakab főrabbiakat, Szana Zsigmond vezérigazgatót, angol konzult, Prochaska Emilt, a Művelődés vezetőigazgatóját, dr. Boib Ferenc pianista főgimnáziumi igazgatót, Szabó Zoltán nyugalmazott huszártábornokot Aradról, Telegdy László református egyházkerületi főgondnokot, Ambrózy Andor bárá evangélikus egyházkerületi főgondnokot, Geml József volt polgármestert, dr. Fülöpp Béla szenátort, Nemess Józsefet, a Polgári Szervezet elnökét, dr. Veterány Józsefet a Magyar Párt temesvári ágazatának ügyvezető elnökét, Joannovich Gyula nyugalmazott rúniszteri tanácsost, a temesvári hadtestparancsnokság képviselőjét, dr. Györbiri Jenő temesvári városi árvászeki elnököt, Irinyi Sándor városi gazdasági tanácsost,

Zöld Mihály végvári, Hamar György újszentesi, Komáromi Lajos resicai és Kiss Imre mosoncai református lelkészeket, Mágori Lajos újszentesi hitközségi gondnokot, ezenkívül igen sok egyesület és intézmény képviselőit. A temesvári református egyházkerület Székely László főgondnok vezetésével teljes számban jelent meg.

Az ünnepséget az egyházi énekkar „Jövel Szentlélek Uristen” kezdetű zsoltára vezette be, ami után Nagy Károly erdélyi református püspök gyönyörű és gondolatokban gazdag imája következett. Ezután elmondta alkalmi prédikációját. Magasztos érzéssel és szónoki lenyúllettel teljes volt a beszéd, amelyet a hallgatóság csendben hallgatott végig. Az utána következő hálaadó imában kérte a Mindenhatót, hogy a magyarság szívében tartsa ébren a hitet és a bizodalmat. — Áldd meg — fejezte be szavait — a város minden polgárát, áldd meg a szeretetet, csak a gyilkölöletet veszejtsd el. A püspök szép szavai után a teljes számban megjelent temesvári magyar dalárda Gohler Antal kar nagy vezénylete alatt imát énekelt ami után az istentisztelet véget ért. Az istentisztelet után az egyházkerület diszközgyűlést tartott, amelyen Nagy Károly református püspök elnökelt. A jegyzőkönyvet Szabolcska László vezette. A diszközgyűlés ünnepélyes megnyitása után különböző üdvözlések következtek. Elsőnek Szunyogh András

táblabíró köszöntötte a jubilánst, majd Kiss Károlyné a temesvári református nőegylet részéről üdvözölte Szabolcskát. A nőegylet tagjainak szeretete jeléül remekbe hűzött palástot és papi főveget, továbbá ezüst babérkoszorút, egy ezüst tálcát, amely tele volt aranyérmekkel, körülbelül 30 ezer lef értékben adott át. Az ajándékokat fehér ruhás lányok vitték Szabolcska elé, valamennyien tanítványai, akik közül az egyik meleg szavakkal tolmácsolta ragaszkodásukat.

Az üdvözlések után Szabolcska Mihály meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet a meleg ünneplésért. Huszonöt év nagy idő egy ember életében — mondotta — sok olyan ismerős arcot nem láttam itt az ünneplők között, akikkel pályája megkezdésekor amnyit találkozott. A huszonöt év alatt sok gyermeket keresztelt meg, akik ma már felnőtt emberek, sőt soknak már a gyermekeit is megkeresztelte. Ugy érzi magát, mint a bibliai sáfár, akinek számot kell adni arról, hogy mit cselekedett és a rábizott kintosekkel hogyan gazdálkodott. A magas szárnyalású beszéd, amely közel egy óráig tartott, mély hatást gyakorolt a megjelentekre.

A mindenki által nagy tetszéssel fogadott beszéd után Telegdy László a Királyhágó melléki egyházkerület gondnoka intézett rövid beszédet a jubilánshoz, a bányai református esperesi kerület üdvözlését pedig Zöld Mihály tolmácsolta. Ferch Mátyás a katolikus klérus, Singer Jakab főrabbi az izraelita hitközség, Fülöpp Béla a Magyar Párt nevében mondtak rövid üdvözlő beszédet. Beszédet mondtak még Szabó Zoltán nyugalmazott tábornok, Zöld Zoltán református tanító, Keresztes Lajos és Hamar György református lelkészek és Bohus Károly evangélikus főesperes. Nagy Károly püspök ezután berekesztette a diszközgyűlést. A Magyar Párt nevében Osztlé Andor főtitkár délben pár lelkes szó kíséretében virágokértát nyújtott át Szabolcska Mihálynak.

Szabadláb helyezették a csongrádi bombavetőket.

(Visszavonják a beismerő vallomásokat.)

Szegedről táviratozzák: A csongrádi bombamerénylet ügyében érdekes fordulat állott be. Piroška János és Piroška György, akik a felbujtással és huszonnyolc emberrel gyilkosságra való szövetkezésével vannak vádolva, a szegedi vádtanácshoz kérvényt nyújtottak be, amelyben szabadláb helyezésüket kérik. A vádtanács mai ülésén elrendelte mindkettőjük szabadláb helyezését ötszáz hold óvadék ellenében. Balázs Sándor ügyész a szabadláb helyezési határozat ellen felfolyamodást jelen-

tett be, úgy, hogy az ügy most a szegedi tábla előtt fekszik. Amíg itt nem döntenek, addig a vádlottak fogvamaradnak. A másik érdekes fordulat az, hogy a csongrádi bombamerénylet foglyainak börtönre bejelentette a vizsgálóbíró.

Kétszázezer ember a nizzai Karneválon.

(Az élet Franciaországban és Itáliában.)

(Saját tudósítónktól.) Egy nagy kereskedő fia, aki társa is apja tiszteletében ma érkezett vissza nyugati utjáról. Az éjszaka közvélemlésű Párisból jött és ezélt Nizza-Montecarlo-Velence-Milano és Lyon veltak utjának állomásai. A művelt és széles látókörű ur a következőket mondotta majdnem két hónapos utjáról:

— A legjellemzőbb, amit mondottak, hogy Párisig gyorsvona: második osztályon ötezer lejbe kerül az út. De második osztályon legfeljebb csak Bécsig kell utazni, mert Bécsből kezdve a harmadik osztályú kocsik is bőrűesek és fegyvermezett a közönség. Így csak háromezer lej. Páris ma sem drágább, mint volt néhány hónappal ezelőtt, a frank esése előtt. A kereskedelem alig vett tudomást az esésről. Legalább is a nagyközönség nem érzi a francia valutában beállott eltérést. Voltam a lyoni vásáron és itt láttam először a frank esésének következményeit, amennyiben a kiállítók elhozták ugyan anyagukat, de nem akartak eladni semmit. Akkor a frank Romániában nem ért többet hat és fél lejnél.

Nizzában töbződés folyt. Tíz esztendő óta nem rendeztek olyan karnevált, mint idén. Körülbelül 200.000 ember vett részt az idei nizzai karneválon és a résztvevők közül körülbelül százezer volt az idegen. Persze ázsíójuk volt a loftsobáknak. Mindenki látni akarja a nagyszerű limpségeket, amelyek tíz napon keresztül tartottak olyan pompával, amelyek a régi békeesztendőket juttatták az esztendőbe. Csodás jelmezek, csak a szerződötett statiszták száma több volt ötezerrel. Hatalmas négy és hat ló által vontatott kocsik, amelyek nyolcvan-kilencven ember foglalt helyet, mind álarcban és jelmezben vonultak végig a menet tömegében. Közepes igények mellett napi száz frankból ki lehetett jönni. Nem jelentett nagy költségvetést azok az előző bállokon való részvétel, amelyeket a nagy és drága szállodák rendeztek a karnevál tartama alatt.

Nizzában aradiakkal is találkoztam. Kaufmann Lajossal, Seidner Sándorral és Weisz Károlyval. Montecarloban Pécsy Erzsit láttam. Mindenhütt nagyon sok magyarral találkoztam.

Milano csendesen fogadott. Élete a rendezés életén kívül jelentéketlen. Látnivalója a dóm, semmi többi Velence kihált. Tél volt. Külön-

ben is Velence idegenforgalma mehezen tér vissza a régi mederbe. De most senki sem volt idegen. Napi hatvan líráért már éni lehet. *Jól élni 100—500 líráért.*

A parlament ülése.

(Ismét kizártak egy képviselőt.)

Bucurestiből táviratozzák: A Kamara tegnapi ülésén több jelentéketlen felszólalás után Filipescu arra kérte az igazságügyi minisztert, hogy a románesti választásokon közreműködő bírónak adjon utasítást az urnák lepecsételésére. Marzescu igazságügyi miniszter ezt feleslegesnek tartja, mert a bírók ismerik a törvény rendelkezéseit és amennyiben azokat megszegik az eljárást megindítja ellenük.

Ezután megismételt a Kamara a szombati eredménytelen szavazást és Lupescu képviselő Florescu büntalmazása miatt tíz napra kizárják a Kamara üléseiről. Dan előadó felolvassa a lakbérleti javaslatot. Tomy megállapítja, hogy Marzescu igazságügyi miniszter javaslata sokkal megfelelőbb, mint az eddig elkészített hasonló törvénytervezetek. Bantu Jorga-párti általánosságban helyesli a javaslatot, bár annak részleteivel nem ért egyet. Bejelenti, hogy észrevételeit a javaslat általános vázája alkalmával fogja megtenni.

Irodalom, művészet

* A timisoarai színház műsora. Szerdán este: Vörös maiom, színjáték. Csütörtökön: Diadalmas asszony. (Operett-bemutató.) Pénteken, szombaton: Diadalmas asszony.

* Aradi színházi műsor. Szerda: Rouge et noir, Beppo. A. bérlet. Csütörtök: Rouge et noir, Beppo. B. bérlet. Péntek: Kék róka, operett. Hamar egy asszonyt. C. bérlet. Szombaton: Kék róka, operett. Hamar egy asszonyt. A. bérlet. Vasárnap d. u. fél 4 órakor: Kék róka, operett. Hamar egy asszonyt. Este fél 9 órakor: Kék róka, operett. Hamar egy asszonyt. B. bérlet.

* Az aradi színház hírei. Másodszer meg Beppo szerdán a színházban, Harmath—Zerkovitz nagyszerű operettje szenzációs sikert aratott a keddi esti bemutatón. Sokat tapsolt a közönség Balogh Böske és Ekecs Ferenc tánc-duettjének. A kitűnő operettben nagyszerű szerep jutott Tompa Bélának és a szintársulat kitűnő szubrettjének, Szeghő Lillynek, valamint Gyöznek és Selmezynek. A műsor második részében Egyed Zoltán elmés és ötletes grand guignol-ját, a Rouge et noir-t mutatta be a szintársulat Horváth Micivel és Sereghy Andorral a

főszerében. — Uj műsor az aradi színházban. Pénteken műsorváltozás lesz és a szintársulat Mérey—Zerkovitz nagyszerű operettjét, a franciából átírt Kék rókát mutatja be. Győző egy zsbárus zsidó szerepét, Balogh Böske parasztleányt, Selmezy parasztfiút, Tompa Béla egy jurást alakít. A komika szerepét a kitűnő Tibor Lóri és az énekesnői szerepet Bartók Etus játsszák. A Kék rókával egy műsoron mutatják be Liptay—Góth komikumokkal nagyszerűen felépített vigjátékát, a Hamar egy asszonyt. A darab telve van ötlettel és sikere vetekedni fog a napokban bemutatott Liptay vigjáték A kölyök sikerével.

Hogy áll a lej?

1924. március 18-án 100 lejért adtak nálunk:

3.06 svájci frankot,
11.50 francia frankot,
40.500 külföldi magyar koronát,
45.000 effektív magyar koronát,
46.900 belföldi magyar koronát,
37.600 osztrák koronát.

Zürichben 3.10 frankot

Párisban 11.70 frankot.

Budapesien 40,500—42,000 K-t.

A pap merénylői.

(Egy zárándi kereskedő bosszúja. — Gyilkossági kísérlet a föld miatt.)

(Saját tudósítónktól.) A birtokvágy, amely anyai szerencsétlenségnek és büntettség okozója volt, ismét gyilkossági kísérletre ragadt egy aradmegyei gazdálkodót. A zárándi volt gróf Gyulay birtok egy zárándi kereskedő Sod Ilie akarta megvenni. De nem egyedüli reflektánsa volt a földnek, mert Jancu Aurél zárándi lelkész is meg akarta venni a birtokot. Emiatt a kereskedő halálos ellensége lett a lelkesnek és egyúttal agyonütéssel is fenyegette, sőt megverie volna a lelkészt, ha az nem menekül el idejében. A bosszu azonban nem hagyta nyugodni Sod Ilie. Március kilencedikén házimulatságot rendezett, anélkül, hogy ezt az illetékes hatóságnak bejelentette volna. A mulatságon megjelent egy Bogdán György nevű zárándi férfi. Már ittas állapotban voltak, amikor a kereskedő felhasználva Bogdán állapotát, rábeszélte, hogy gyűjtsa fel a lelkész szénáját. 10-én átadott Bogdának egy konyakos üveggel petroleumot és Bogdán ígéretéhez képest a pap házához lopódzott. Fel is gyújtotta a szénát, azonban a házbéliek szerencsére észrevették és idejében eloltották a tüzet. Amikor a cinkosok látták, hogy a tüzet eloltották, újra felgyújtották a szénát. Mánap Bogdán magához vette Sod Ilie vadászfegyverét és a pap háza felé ment. Ott belőtt az ablakon, amely hangos csörömpöléssel tört össze. Az ablak mellett a pap társasága ült egy asztal mellett, azonban szerencsére a golyó senkit sem talált el, hanem áttörve egy másik szobába vezető livegajtót a falon levő Krisztus kép mellett furódott be. A lelkész feljelentésére a nyomozással Popa Traian csendőrőrmestert bízták meg, aki csakhamar kiderítette a tetteseket. A kereskedő azonban közben megnevezte, hogy leleplezték, megszökött otthonról és csak negyednapra sikerült elfogni Bogdánal

együtt. A merénylőket az aradi ügyészség fohgázába kísérték, ahol ma kihallgatták őket. A kihallgatás alkalmával töredelemes valómást tettek.

Aradváros bizottsága.

(A prefektus kinevezte az új bizottsági tagokat.)

A napokban nevezte ki Georgescu János helygüi vezérfelügyelő, prefektus Arad város adminisztratív bizottságait, amelyeknek tagjai a következők:

Színügyi bizottság. Tagok: Nasta Viktor, Ispravnic Sever dr., Mihulin Miklós, Nichi Lázár, dr. Demian Aurel, dr. Lázár Ágoston alispán, Weisenburger Nándor, Anastaziu Demeter, Cucuianu Stefan, Dumitru Joan, Marginetantu Titusz, dr. Memete Demeter, dr. Jancu Cornel, dr. Vicas Gyula.

Művészeti bizottság. Tagok: dr. Nichi Lázár, Cotrus Áron költő, Pop Octavian mérnök, Franyó Zoltán, Balla Frigyes, Sebők János szobrász, Minisan Cornel festő, Orezeanu Romulus, Balteanu Miklós.

Pénzügyi bizottság. Tagok: Margineantu Titusz, dr. Demian Aurel, dr. Jegessy Károly, Pap Ilie, Nasta Victor, dr. Baross Lajos, Adám György, Weisenburger Nándor, Zima Tibor, Muscan Demeter, Anastaziu Demeter, dr. Marcus Mihály, dr. Jancu Cornel, dr. Ispravnic Sever, dr. Miron Justin, Hehs Béla, Faragó Rezső, Neuman Károly báró, Vulcu I. Maxim, Tatu János.

Városépítészeti bizottság. Tagok: Rozvány Pál, Szántó Lajos, Tabakovics Emil, Zador Imre, Iliana Jancu, Dömötör Bertalan mérnök, Rimbas Romulus, Stairiu János, Clionea Jon.

Közlekedésügyi bizottság. Tagok: Pop Octavian CFR, igazgató, Zador Imre, Zima Tibor, Koromzay Frigyes, Ileana Jancu, Ispravnic Gh. mérnök, Mateescu Stefan, Anastaziu Demeter, Mihajlovics Sándor, nyugalmazott CFR, üzletvezető.

Jogügyi bizottság. Tagok: dr. Ispravnic Sever, dr. Miron Justin, dr. Bogdan Virgil, dr. Moldovan Silviu, dr. Barbura Sever, dr. Rosenberg Miksa, Orezeanu Romulus, dr. Jancu Cornel, Fog Balteanu, Mihalleanu George, dr. Köpf János, dr. Parecz Béla, dr. Stoinescu Sándor, dr. Velcov Géza, dr. Mandl Vilmos.

Műszaki bizottság: Rimbas Romulus, Szathmáry János, Koromzay Frigyes, Neuman Adolf báró, Dörner János, Ilana Jancu, Tabakovics Emil, Gelényi Ernő, Heinch Gyula, Rozvány Pál, Trimbitioni Traján, Petrescu Nicolas,

Árvizmentesítő bizottság: Ispravnic Sever dr., Miron Justin dr., Rozvány Pál, Trimbitioni Traján, Tabakovics Emil, Neuman Károly báró, Adler Andor, Tömöry Jenő, Anastaziu Demeter, Marcus Mihály dr.

— A bejelentések elmulasztása. Az aradi államrendőrség az első kerülésben befejezte az ellenőrző szemlélt a be nem jelentettek felkutatására. A szemle meglepő eredménnyel végződött, mert ebben az egyetlen kerületben több mint hatszáz bejelentetlen lakóst találtak, akik ellen a bejelentések elmulasztása miatt megindult az eljárás.

Pekár dicséri az ébredővezéreket.

Érdekes sajtópör a budapesti törvényszéken. Elítelt lapszerkesztő

Budapestről táviratozzák: Feleki Géza szerkesztő a Világ 1922. egyik augusztusi számában megtámadta Pekár Gyula akkori kultuszminiszteri államtitkár, mert a Zbona-féle törvényszéki tárgyalás idejében a nemzetgyűlésen kijelentette, hogy a nemzeti érzelmi ifjuságra százsorosan szükség van az országnak és ennek az ifjuságnak a vezére Héjjas Iván. A cikkért Pekár pert indított a Világ ellen, amelyet ma tárgyal a budapesti törvényszék Seszták-tanácsa. A tárgyalásra tanuként beidézték az Akadémia Vojnich-bizottságának tagjait: Császár Elemért, Vojnovich Gézát, Szász Károlyt, Ambrus Zoltánt. Az elnök felszólította a feleket, hogy férfias nyilatkozattal intézzék el az ügyet. Feleki kijelentette, hogy ha Pekár visszavonja Héjjasra és Francia-Kissre vonatkozó gloriifikáló kijelentéseit, hajlandó a legteljesebb elégtételre. Pekár úgy nyilatkozott, hogy bár a keresztény megbecsülés híve, de ebben az esetben nem fogadhat el Felekitől nyilatkozatot. Ezután foglalkozik Felekinek a kommunai alatti magatartásával. Feleki erre kijelentette, hogy mindig a gyilkosság ellen harcolt és a külügyminisztérium igazoló bizottsága őt a kommun

után igazolta. Héjjas tipikus és megrögzött gyilkosnak nevezi és felolvastatja sajtónyilatkozatát, amelyben az orgoványi gyilkosság idején Horthy akkori főparancsnok adott ki és amelyben elítéli a gyilkosságokat. Hangoztatja, hogy itt az ő szempontjából megint egy Héjjas ügy van és csakis ezért támadta Pekárt. A bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését. A bizonyítás során Pekár elmondja, hogy mint Kecskemét képviselője természetesen összeköttetésben állott az ottani lakossággal, azonban Héjjasékhoz nem fűzte baráti összeköttetés. Ezután kérte a bíróságot, hallgassa ki az Akadémia Vojnich-bizottságának tagjait, a kik első díjjal tüntették ki az ő Danton című történelmi drámáját, mert azt is állította Feleki, hogy külső kényszer hatás alatt tüntették ki első díjjal az ő benyújtott darabját. Császár Elemér és Szász Károly azt vallják, hogy a darabot minden külső befolyás nélkül, csak az irodalmi értékeért fogadták el. A bizonyítás befejezése után Felekit mint a rágalmozó cikk szerzőjét bűnösnek mondta ki a bíróság sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében és ezért tízennégy napi fogházra és száz ezer korona pénzbírságra ítélte.

hogy ismeretlen tettesek betörték lakásába és 1000 lejt elloptak. A sűrűn előforduló lopások miatt Anghelescu aradi csendőrpáncsnok erélyes intézkedéseket léptet életbe.

Véres vasárnap Gyorokon.

(Hat italos legény támadása)

(Saját tudósítónktól.) Súlyos kimeneteli véres támadás történt vasárnap délután az aradmegyei Ghioroc (Gyorok) községben. — Hat gyoroki legény a vasárnap délutáni italozás mámorában botokkal rátámadt egy vincellérre és annak társára és a két embert véresre verték. A véres támadás előzményei a következők:

Március kilencedikén, vasárnap délután a gyoroki nagyvendéglőben összeszólalkozás támadt Cozman George vincellér és a kocsmában mulatozó egyik társaság között. A társaságnak hat fiatal ember, névszerint Stefanescu George, Marcis Vasile, Paulisan Péter, Betear Péter, Bradin Nica és Sis Laie volt a tagja. Az összetűzés abból támadt, hogy avincellér és a társaság egyszerre rendelt nótát a cigánynál. Ez alkalommal azonban a szóbeli vita nem fajult tetőlegességre.

Tegnapelőtt, vasárnap délután ismét a kocsmában ült a hattagu társaság, amikor Cozman George kis baltával a kezében a vendég

lőbe lépett. Egy pohár bort ivott meg, majd társával Juhász Mihállyal elhagyta a kocsmát. Cozman és Juhász a szőlőbe indultak dolgozni és ezért volt Cozman kezében a balta. A társaság tagjai azonban fenyegetésnek vették azt, hogy Cozman baltával jelent meg a kocsmában és a két ember távozása után mind a hatan felkelekedtek és elindultak utánuk a hegy felé. A két munkára készülő ember, amikor észrevette a hat támadó közeledését, futásnak eredt, de azok utolérték és botokkal a menekülőkre támadtak.

A községi rendőr észrevette a hat italos legény támadó szándékát és értesítette a csendőrséget, ahonnan egy járőr indult ki utánuk. Cozman George és Juhász Mihály, vérbe fagyva tetrengett a földön amikor a csendőrök megérkeztek. Juhász nyílt koponyatörést szenvedett és a karját törték el, úgy hogy azonnal kórházba kellett szállítani. Cozmannak is több nyílt fejsébe volt, amit egy-egy sérüléseivel együtt a községi orvos kötözött be. A hat verekedőt a csendőrök azonnal letartóztatták.

A közönség köréből.

(Ujabb hozzászólás a felvételi problémához. — Okos szavak. — Mieddig mehet a barátság?)

Gyűlnek a levelek a szerkesztőség íróasztalán és a különféle borítékokból kikandikáló irások mind azt bizonyítják, hogy a nagy közönség mennyire érdeklődik a társadalom fontos problémái iránt. Egy előfizető közérdekű levele kapcsán ismét belevilágítottunk egy olyan fonákra, amely itt van közöttünk, minden nap látjuk és mi magunk is érezzük annak helytelen voltát, de szégyeljük bevallani, hogy ez nincsen rendjén. — Tegnap számunkban leközöltünk egy hozzászólást, amely híven visszatükrözte a polgári társadalom felfogását a házibarátról, vagy a ház barátjáról. A mostani leközölt levél érettebb, komoly nő írása és az írója higgadtan, komolyan fejté nézetét erről a kérdéstről. A levélíró magát Mima-nak nevezi és megállapíthatjuk, hogy Mima asszony írása határozottan érdekes.

Tekintetes Szerkesztőség!

Üli asszony problémájához vagy bátor pár szót hozzászólni b. lapjuk útján. Ugyanis én mint közepekorú asszony már van némi tapasztalatom az ilyen legénykori barátok dolgában. Nem lehet helyesebb a legjobb baráttól sem a nagyon sűrű látogatást, elvégre mi nek egy folytonos kísérő egy fiatal házaspárnak, ha még olyan nagyon jó barát is. A legényélet elmúlt, a nő férfi élete más mederben folyik és ezt egy jóízű barátoknak is szem előtt kell tartani. Előállhat majd egy olyan helyzet,

amikor a fiatal pár haragot tart, vagy a férfi szívében a gyamu fészket ver, ha mindjárt alap nélkül is (erről gondoskodnak a jóakarók) és ekkor kezdődik a jóbarát szerepe. Ma egy szó, holnap lefűtő, míg meg nem történik az, a minnek nem volna szabad megtörténnie, holott egy „nagy, jó barát” híján a házasság tisztán maradna. Soha sem érdemes a harmonikus családi életet egy barát kedvéért sem megzavarni. Alkalmom szüli a tolvajt és éppen az elővigyázatos embernek gondoskodni kell arról, hogy ilyen alkalom ne adódjék elő. Tisztelettel Mima.

HIREK.

Az eltűnt gyermekek.

(A kivándorlási ügynökök újabb adatai.)

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi hetekben úgy Aradon, mint Temesváron igen gyakran jelennek meg kétségbeesett szülők vagy aggódó rokonok a rendőrségek előtt és bejelentik, hogy gyermekük vagy más hozzátartozójuk eltűnt. A rendőrségek a legnagyobb körültekintéssel nyomoznak eltűnt fiatal emberek vagy fiatal lányok felkutatására, azonban a nyomozás csaknem minden esetben eredménytelennek bizonyul. Az aradi államrendőrségen ma Dima János aradi lakos tett jelentést, hogy rokona Dima Miklós huszonegy éves fiatalember titokzatos körülmények között eltűnt lakásáról.

Az ifju az elmúlt hét elején este családjával körében szórakozott, majd melegen bucsút vett hozzátartozóitól és elment hazulról. A fiatalember egész este jókedvű volt, csak kissé izgatottnak látszott. Dima Miklós egész éjszaka nem tért haza és reggelre észrevették, hogy szobájából ruhaneműt is magával vitte. Az eltűnt ifjunak azóta nyoma veszett. A rendőrségi nyomozás az eltűntek felkutatására eddig pozitív eredményt nem tudtak felmutatni, azonban az a gyamu merült fel, hogy Temesváron és Aradon ügynökök garázdálkodnak, akik kivándorlásra csábítják a fiatalokat. A feltevés az, hogy az ügynökök a kalandvágyó ifjakat átsempészik a határon és Hamburgba vagy valamelyik kikötőbe viszik, ahonnan Délamerikába viszik őket. A fiatalok ebben az irányban is kiterjesztették a nyomozást.

— A görög király nem mond le önként a trónról. Athénből táviratozzák: György király visszautasította a görög pártok követelését, hogy önként lemondjon trónjáról.

— Mussolini magas kitüntetés. Rómából táviratozzák: Fiume annexiója alkalmából III. Viktor Emanuel olasz király Mussolinit a legmagasabb rendjellel, az Annunziata-renddel tüntette ki.

— Zimmermann a magyar pénzügyi főbiztos. Budapestről táviratozzák: A Pesti Napló értesülése szerint Harding nem vállalja el a magyar főbiztosi tisztséget. Hírek szerint Zimmermann ausztriai főbiztosnak szemlélt ki magyar főbiztosnak.

— Lupu interpellációja a külügyi helyzetről. Bucurestiből jelentik: Lupu dr. a külügyi helyzetre vonatkozó interpellációját a Kamara március 20-iki ülésén fogja elmondani. Duca külügyminiszter azonnal válaszolni fog az interpellációra.

— Kinevezés. A belügyminiszter Munteán Kornéliát, az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselőjét fordítónak nevezte ki.

— Választások Ruzsinszkóban. Kassáról táviratozzák: A képviselőválasztások javában folynak Ruzsinszko területén. A képviselőházba bevélasztották Gatil József ügyvédet, az ungvári kommunista párt elnökét, Mondok Istvánt és Suirankó Emil szerkesztőket, az ungvári párt titkárait, Schadoriák Miklós nagybecskereki munkást. A magyar ellenzéki párt elnökét, Árky Ákos volt főhadnagyot Ungvárról. A szocialista párt részéről Necas mérnököt, az agrár ellenzék részéről Karbiák István volt tanítót Husztról választották meg. A csehszlovák szocialisták a ruthén munkáspárt részéről dr. Cegatko ügyvédjelöltet, az ungvári munkáspárt elnökét választották. A szenátus tagjai lettek Ruzsinszkból: a magyar ellenzék részéről Egry Fercho gyártulajdonos, a kommunisták részéről Bodnár Iván, Csehy Ottó, Ruzsucsuk Cyrik kisgazdák.

— Gyanus halál. Schrod Giza timisoarai lakos néhány nappal ezelőtt gyomorgörcsök következtében meghalt. A gyanus halálesetről jelentést tettek az ügyészségnek, amely elrendelte a hulla felboncolását annak megállapítására, hogy Schrod Giza nem mérgezésnek esett-e áldozatul. A boncolást ma fogatosították és a boncoló orvosok véleményére a hulla nemesebb részeit Bucurestibe küldték vegyvizsgálás céljából.

— Házasság. Kulcsár Juliska operatőresnő és dr. Bojinca Cornel ügyvéd, volt prefektusi vezértilkár házasságot kötöttek. Az ünnepélyes aktusnál mint tanuk dr. Groisorean Cornél volt timisoarai főpolgármester és dr. Nemoianu Péter lapszerkesztő, volt lugoji prefektus szerepeltek.

— Felhívás a motorkerékpárosokhoz. Az aradi államrendőrség felhívja az összes aradi és aradmegyei motoroskerékpár tulajdonosokat, beleértve azokat is, akik rendes kerékpárjukra motort szereltek fel, hogy a legrövidebb időn belül jelentkezzenek a rendőrség autógyosztályán.

— Kutbaölték egy kereskedő feleségét. Eklein Lajos aradmegyei Gurbba községi kereskedő jelentést tett a csendőrségen, hogy feleségét a falu végén levő kútban találták holtan. A csendőrség nyomozást indított a rejtélyes ügyben. A kereskedő véleménye szerint öngyilkosságról szó sem lehet és így valószínű, hogy gyilkosságnak esett áldozatul.

— Földbirtok kell a magyar tiszteknek. Budapestről táviratozzák: Horthy Miklós kormányzó visszaküldte a nemzetgyűlésnek a földbirtokreformról szóló törvényt, mert kifogásolja a tényleges tiszték birtokszerzési tilalmára vonatkozó részt. A kormányzó átíratot a mai ülésén felolvasták. Napirendre a valorizációs törvényjavaslat folytatógos tárgyalását tűzték ki.

BÁRÓ BOROVCZÉNY,
Ger König u. Reichsverweser
Helyettes KELET hírlapjában ARAD.

— Kifosztott kirakat. Tegnap éjszaka Aradon a General Coanda (Borona) ucca 50. sz. házában levő Paul János üzletének kirakatát betörték és onnan nagyértékű árukat vittek el. A feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

— Szerencsétlenül járt lovas. Sulyos szerencsétlenség történt ma reggel Aradon a Bratianu (Weitzer) uccán. Egy robogó autómobilból egy hátsó lába megijedt és a rajta levő katonát ledobta. A szerencsétlen ember egyik lába eltört, azonkívül sulyos belső sérüléseket szenvedett. Az előhívott mentők a várban levő katonai kórházba szállították, ahol azonnal ápolás alá vették.

— Új szaktanfolyam. Március 24-én az aradi fa- és fémipari szakiskolában egy román nyelvű gázmotor tanfolyam kezdődik. Beiratkozások naponta délután 5-6-ig az iskola igazgatóságánál.

— Villamossági sztrájk Bécsben. Bécsből táviratozzák: Az általános villamossági társulat munkásainak egyrészé sztrájkba lépett. Ha a sztrájk holnapig meg nem szűnik, a város nagyrésze világítás nélkül marad.

— Az önként leszerelt rendőrök. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma ítélkezett Rácz Ilie és kilenc társa ügyében. Rácz és társai 1921-ben léptek a rendőrség szolgálatába, majd 1922-ben engedély nélkül hagyták azt el, dacára annak, hogy szerződésileg kötelezték magukat, hogy három évig szolgálnak. Az ügyészség ezért vádat emelt ez ügyben ellenük és megindították az eljárást. A rendőrök azzai védekeztek, hogy a szolgálatot a megélhetési nehézségek miatt hagyták el. Amikor beléptek a rendőrséghez, havi 800 lej fizetést kaptak, amit nemsokára ötszáz lejre szállítottak le. Miután látták, hogy ily módon nem képesek megélni, írásban bejelentették, hogy állásukat elhagyják és szabályszerűen leszereltek. Miután beigazolódtott, hogy tényleg így állott a helyzet, az ügyészség elejtette az ellenük emelt vádat.

— Hirtelen halál. Az aradi államrendőrségnek ma bejelentették, hogy özvegy Málnási Béláné a Strada Capitan Ignat (Kapa-uccai) lakásán hirtelen meghalt. A rendőrségi orvos szívszélhűdést állapított meg. Miután természetes halált konstátálták, az ügyészség ma megadta a temelési engedélyt.

— Elkészült timisoarai utlevelek. Rauchnerger Dávid, Szilea János, Fischer Alexia Mária, Szőnyi Mária Paulina, Grünberger József, Duhasz Imre, dr. Ferch József (Delta), Crista Olga (Románkécsa), Neuroler Jozefa (Párdány), Jäger Ehiza szül. Ferdi (Delta), dr. Spariasu Dusan (Módos), Straub József (Ujarad), Müller Terézia (Párdány), Ferdi Hermína szül. Jung (Delta), Jäger Mátyás (Delta), Jäger Ferenc (Ujarad).

— A timisoarai mentők hangversenye. A timisoarai önkéntes mentőtársulat az orvosszövetség védnöksége alatt április 5-én a társulat házipitési alapja javára a tiszti kaszinóban nagyszabású hangversenyt rendez, amelynek részletes műsorát a napokban teszik közzé.

— Megfagyott utközben. Kovács Antal talpasi lakos Kíszenőre indult gyalog és utközben megfagyott.

— Öngyilkosság Kurticson. Truka György kurticsi lakos lakásán ma felakasztotta magát. Tettenék oka ismeretlen.

Véres zavargások Szófiában.

(A sztrájkoló egyetemi hallgatók összeütözköztek a rendőrséggel.) Szófiából jelentik: A szófiai egyetemi hallgatók, pártra való különbség nélkül tegnap délután nagy tiltakozó gyűlést rendeztek az egyetem palotája előtt, amelyen a kormánynak az egyetem iránti indulenciája és tulkapásai ellen tiltakoztak. A gyűlésen nagy szótöbbséggel kimondták az egyetemi hallgatók sztrájkját és csupán 2-300 kormánypárti egyetemi hallgató vonakodott a sztrájkmozgalomhoz csatlakozni. — A sztrájkolóknál a gyűlés utáni nagy uccai tüntetéseket rendeztek és több helyen összeütözköztek a rendőrséggel, amely széteszlásra hívta fel a kármázó diákokat. A jogi fakultás palotája előtt este nyolc óra tájban ismét véres összeütözközés került a sor. A diákok revolve-reikből löttek a lovasrendőrökre, ezek pedig fegyvereikkel védekeztek. A véres uccai összeütözközésnek több halottja és 40 sulyos sebesültje van.

A szófia rendőrség elrendelte

200 egyetemi hallgató letartóztatását. A bolgár fővárosban ma éjjel erős katonai és csendőrségi csapatok cirkáltak, hogy az esetleges zavargásokat megakadályozzák.

— A walesi herceg állapota javult. Londonból táviratozzák: A walesi herceg, aki tudvalevőleg szombaton egy katonai akadályversenyen lebukott lováról és zúzódásokat szenvedett, ma már visszatért Londonba, mert állapota lényegesen javult. A baleset, amely könnyen sulyosabb kimenetelű is lehetett volna, országszerzte nagy izgalmat keltett. A lapok nyomtatékosan kérik a herceget, hogy a jövőben ne tegye ki magát semmiféle kockázatnak, mert nemcsak a saját, hanem a birodalom érdekében is kötelessége testi épségére ügyelni.

— Halálozások. Mayer Rezső nagybecskereki nyomdatulajdonos március 10-én 60 éves korában meghalt. Az elhunytat 15-én temették nagy részvét mellett.

Özvegy Lustig Arminné született Lustig Julia életének hatvanhatodik évében elhunyt. Utolsó utjára 19-én délelőtt fél 12 órakor kísérik az aradi izraelita temető halottas házából. Az elhunytban Lustig Andor, az aradi Vasipari R. T. igazgatója nővérét gyászolja.

— A mikalakai késelők. Végzetes verekedés történt néhány nappal ezelőtt Mikalaka községben, melynek szereplőit ma kísérték be az aradi ügyészség fogházába. Urlea Mitrú, Urlea Rancu, Urlea Tódor és Urlea Mitrúné véresre verték Bázs Anna ottani asszonyt, akivel régóta haragos viszonyban voltak. Urlea Mitrú azonkívül zsebkésével tizenkét szúrást ejtett Bázs Annán, akit életveszélyes sérüléseivel az aradi közkórházban fekszik. A vizsgálóbíró a verekedőket ma délelőtt kihallgatta és a késelő Urlea Mitrú kivételével, valamennyit szabadlábra helyezte.

— Kéménvtűz. Aradon a görög katolikus palota egyik kéményében ma délután tűz támadt. A kivonult tűzoltóság rövid idő alatt eloltotta a kéménvtűzet.

Jön!
DZSUNGEL CSODÁI
az Apollóban.

— Aradmegyei tüzesetek. Trojás községben kigyulladt Halmazsán Péter gazdálkodó háza és porrá égett. A kár hatvanezer lej. A csendőrség megindította a nyomozást, mert valószínű, hogy gyújtogatás történt. Kisdilla Péter nádabi lakos házában tűz támadt, amelyet a tulajdonos gondatlansága idézett elő. A kár huszezer lej.

— Egy nádlaci gazda halála. Lóth János nádlaci (nagylaki) gazdát a Maros partján hokan találták. Az orvosok szerint epileptikus roham következtében halt meg.

— Estély az ineni izraelita templom javára. Az ineni (borosjenői) izraelita hitközség március 22-én 9 órai kezdettel a Rákóczi szálló termeiben nagyszabású Purim-bált rendez. A bál este iránt ugy a megyében, mint Aradon nagy érdeklődés mutatkozik. A bál tiszta jövedelmét az építendő izraelita templom javára fordítják és ezért felülfizetéseket is elfogadnak.

— Dr. Lukács Jenő felgyógyult és rendeléseit ismét megkezdte Arad, Bulev. Regeie Ferdinand 22. Telefon 7-93.

— Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben Waldmannál, Piata Avram Iancu (Szabadság-t.) 14

— Az aradi Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak bálja március 22-én, szombat este 9 és fél órai kezdettel a Fehér Keresztben.

Jön!
DZSUNGEL CSODÁI
az Apollóban.

Aradi mozibírek.

* Minden idők csodája, a legszenzációsabb állatfilm kerül néhány nap múlva színe Aradon. Eredeti amerikai felvételek különös meglepetéssel hatnak, a vadállatok élete új világot nyit meg a néző előtt. A film iránt már előre is nagy az érdeklődés.

* A legvakmerőbb mutatványok gyönyörködtetik majd a nézőt az Uránia mozgószínház pénteki nagyszabású filmbemutatóján: az Atlas premierián. A két részes kalandor-dramában az utóbbi idők legszenzációsabb filmprodukciónak vonulnak fel, izgalmas kalandorhajszák, melyek a föld legszebb vidékein játszódnak le. A szárazföldről a tengerre vezető a táj a nézőt, ahol bámulatos, eddig filmen még nem látott produciók követik egymást. A nagyszabású film újdonság első része pénteken, szombaton és vasárnap kerül vetítésre.

* Fridericus Rex, a hatalmas történelmi dráma áll napok óta Arad érdeklődésének központjában. A két csodálatos rendezése, művészi tökéletessége bámulatba ejti a nézőt. A porosz trón hatalmas urának minden kegyetlenségét, erőszakosságát művészi formákban vonultatja fel a mesteri rendezés, melyben különös erővel támad életre a császár és a fia közötti nagy ellentét. A film minden mozzanatára izgalmas, érdekesítő s szórán, csütörtökön és pénteken marad még műsoron.

* Az Uránia mozgószínház a vetítőgép javítása következtében szerdán és csütörtökön nem tart előadást.

KÖZGAZDASÁG.

Egységes európai közgazdasági front.

Dr. Hotovec volt csehszlovák miniszter előadása Budapesten

Budapestről jelentik: Dr. Hotovec, volt csehszlovák kereskedelmi miniszter, tegnap a Cobden-szövetség meghívására Budapesten előadást tartott Európa új-építéséről. Hotovec vázolta a háboru pusztító hatásait, amelyek abban nyilatkoznak meg, hogy a nemzeti vagyon csökkent, a népek vásárló ereje kisebbedett, az áru elhelyezése, tehát a termelésnek lehetősége is lényegesen visszafordult és így a gazdasági életben az egyensúlyt mélyrehatóan felzavarta. Az összes európai államok gazdasági helyzete rosszabb lett, mint közvetlen a háboru kitörése előtt volt. Ennek főokát a hamis gazdasági és kereskedelmi politikában látja.

Egy állam sem elegendő önmagának, különösen pedig egy európai kontinentális állam sem. Mindegyik rá van szorulva a többi állammal való árucserére. Az önellátás megvalósítása éppen olyan lehetetlen, mint ahogy az egyoldalú és önző gazdasági politika öngyilkossággal volna egyenlő, mivel a többi államok részéről retorzióra vezetne, amelyet pe-

dig nem lehet elhárítani. Felhívja az amerikai Egyesült Államok példátlan gazdasági és ezzel politikai fellendülését, amelyet éppen az erők együttműködése által ért el. Ezzel kapcsolatban megemlíti az edigi kísérleteket Európa gazdasági összeműködéséről. A legutóbbi felmerült ilyen kísérlet

azt tűzte ki célul, hogy az összes kontinentális államokat, Oroszországot beleértve, Pannóniába egyesítse.

Az előadó szerint ez az együttműködés csak akkor lenne lehetséges, ha egy nagy, lehetőleg zárt területi egységet foglalna magában. Éppen ezért ő már éveken ezelőtt propagálta azt az eszmét, hogy Európának gazdasági egységgé kell egyesülvén Oroszországgal együtt, amely nélkül nem lehet az európai gazdasági kérdést megoldani. Ez az egyesülés az egyetlen alap, amelyen Európa közgazdaságát meg lehet menteni.

Hotovec előadásának legnagyobb jelentősége az, hogy azt Budapesten tartotta, ahol a legnagyobb szükségét érzik az európai közgazdasági uniónak.

szükséges választásokra került a sor. Amint már említettük, az igazgatóság elnöki székébe Pacha Ágoston püspöki helynök került, míg igazgatósági tagok lettek a régiek közül: Luj Nándor volt elnök, István Péter dr., Kimmel Gyula, Róna Ignác dr., új tagok: Kayser Lajos, Wilhelm János és Neamtu Constantin.

A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Lichtscheidt Géza dr., Láng Aladár, Popovici Virgil és Singruan Henrik dr. A választmány tagjaivá választották: Blaskovits Ferencet, Fonn Józsefet, Chmel Jánost, Engels Béla dr.-t, Mrazek Viktor dr.-t, Rieger Lajost, Stumpfoll Edét, Varga Imrét, Winkler Hermann és Telsch Imre dr.-t.

Az aradi tavaszi vásár — mint a Kereskedelmi és Iparkamara közli — április 4-től 8-ig tart. 4-én áru- és a hasított körmű állatok vásárja lesz, 5-én szintén áru- és lovasár, 6., 7. és 8-án pedig kizárólag árúvásárt tartanak.

A vámtarifák módosítása. Bucarestből táviratozzák: Az iparos tanoncotthon felavatási ünnepélyén Tancred Constantinescu ipar és kereskedelemügyi miniszter nagy beszédet tartott, amelyen többek között a következő kijelentést tette: „Örömmel közölhetem Önökkel, hogy a kormány belátta ismételt kérésem jogosságát és elhatározta, hogy a vámtarifát a hazai ipar érdekeinek megfelelőleg módosítani fogja. Az Argus ezen hír megerősítése végett Georgia

pénzügyi államtitkárhoz fordult, aki kijelentette, hogy — a vámtarifák módosításáról semmit sem tud.

A Sfatul Negustoresc a lakbérjavaslat módosításáért. Bucarestből jelentik: A Sfatul Negustoresc elhatározta, hogy memorandummal fordul az igazságügyi miniszterhez a lakbérleti törvényjavaslat módosítása végett. Kérni fogják, hogy az üzlethelyiségek felmondási idejét egy évről két évre emeljék fel és a törvényjavaslat módosítását végző bizottságban a kereskedők megbízottja is helyet foglaljon.

Az aradi adókievések. Az aradi pénzügyigazgatóságon megalakított speciális adókievő-bizottság március 28-án a következő adóit tárgyalja: Hirschfeld Mór, Nyáry Béla és Vilmos, Schwarz Adolf, Weisz Izidor és Hermann, Vajna és Neubauer, Leipnick Ándor (Pannonia) Neulander és Kohn, Szócsy Lajos és Oszkár, Weisz Lipót és Irsai Lipót, Adler Ándor, Radó Gyula, Frankl S. József, Weisz Márk, Lajos és Károly, Menczer Adolf, Uéy és Szigeti, Gerő Ármán, Halpern Miksa, özvegy Kánya Gézané, Nemes Jenő, Gróf Ferenc és Schwarz Farkas, Barsony Ándor, Reich I. (bászár), Pichler Sándor, Angele Mátyás, Láng Imre (Fehér Kereszt), Schwarz Ármán, Radó Gyula és Deutsch Ándor. 29-én a következők kerülnek sorra: Póhm János, Földes A., Koch Mór, Reinhardt Gyula, Buzogány Márton, Székely Mihály, Szalay Géza, Ranschburg Sándor, Karácsonyi Konstantin, Sándor és Demeter (Városi kávéház), Wiegenfeld Adolf, Szabó Albert, Stern Béla, Szántó és Komlós, Schauer Miksa, Fleischler Dávid, Böhm és Flaum, Freund Fülöp és Kürth József, Hegyi Albert, Ándor és György, Roth Testvérek, Lányi Marcell, Reiner Lipót, Kurták Mihály, Holzer József, Hollander Emil.

A cluji (kolozsvári) mintavásár. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A cluji (kolozsvári) Kereskedelmi és Iparkamara a kereskedelmi és ipariügyi miniszterium engedélye alapján folyó évi augusztus 15—31. napjain árumintavásárt rendez. Az erdélyi ipar és kereskedelem szempontjából ezen rendkívül fontos közgazdasági eseményre már most felhívjuk kereskedőink és iparosaink figyelmét bővebb felvilágosítással és utbaigazítással a Kamara szolgál később jelentő időben.

Tárgyalások a belga hitelezőkkel. Brüsszelből jelentik: A román kormány hivatalos küldöttel ide érkeztek, hogy a román kereskedők tartozásai ügyében a belga hitelezőkkel a tárgyalásokat lefolytassák.

ATLAS

A szezon legsikerültebb kalandor filmje pöntektől az Urániában.

Uj magyar ötezerkoronások. Budapestről táviratozzák: A MTI. jelelése szerint a jegyintézet máról kezdve kisakku ötezer koronás bankjegyeket hoz forgalomba.

Deficitmentes a bolgár költségvetés. Szófiából táviratozzák: A pénzügyminiszter ma terjesztette elő a szobranjenak az 1924—25. évi költségvetést, amely szerint a kiadás 6722 millió, bevétel 6223 millió léva. A miniszter kijelentette, hogy a múlt költségvetési évet, amely március végén végződött, deficit nélkül fejezték be.

Jön! Jön!
DZSUNGEL CSODÁI
az Apollóban.

Valutapiac.

A lej Párisban 11.70.

Helyi valutaárak. (Március 18.) Francia frank 8.80, svájci frank 32.60, dollár 190, dinár 2.35, széköl 5.55, líra 8.15, angol font 818. Kifizetések: Budapest külföldi 405, beföldi 460, Bécs 376, Prága 5.48, Zürich 32.50, Milano 810, London 8.14, Páris 8.75, Newyork 189, Belgrád 2.30.

Zürichi nyitás. (Március 18.) Amsterdam 214.25, Newyork 579.50, London 2481.50, Páris 28.80, Milano 24.65, Prága 16.71.25, Budapest 0.0085, Belgrád 7.10, Bucaresti 3.10, Bécs 0.008165.

Zürichi zárás. (Március 18.) Amsterdam 214.25, Newyork 580, London 2485, Páris 29, Milano 24.60, Prága 16.71.25, Budapest 0.0085, Belgrád 7.10, Bucaresti 3.10, Bécs 0.008165.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Március 18.) Kifizetések: Páris 9.28, London 820, Newyork 190, Milano 8.12, Zürich 32.90, Bécs 0.002680, Prága 5.52, Budapest 0.0020. — Valuták: Napoleon 715, léva 1.30, török líra 0.96, angol font 805, francia frank 8.90, svájci frank 33, líra 8, drachma 2.95, dinár 2.32, dollár 188, lengyel márka 0.00020, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0022, széköl 5.40.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Március 18.) Belgrád 930—960, Bucaresti 405—420, London 325 ezer 750—335750, angol font 326 ezer 350—336380, Milano 3225—3325, líra 3255—3355, Páris 3800—3920, francia frank 3830—3950, Prága 2190—2260, Bécs 107—110. A takarékkorona ártolyama 114.

FREDERICUS REX

Nagy német történelmi film még ma szerdán, csütörtökön és pénteken

az Apollo-ban

A szerkesztésért ídelgessen: **KÖCSY JENŐ**
főel.

Cenzurát: Dr. ROMUL MAGER.

Tizennyolcmillió alaptőkeemelése.

A Temesvári Első Takarékpénztár közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.) Az ország egyik legrégebbi pénzintézete, a Temesvári Első Takarékpénztár most tartotta hetvennyolcadik évi rendes közgyűlést, melyen a részvényesek igen nagy számban jelentek meg. Luj Nándor intézeti elnök helyébe Pacha Ágoston püspöki helynököt választották meg az igazgatóság elnökévé.

A Probst János dr. vezérigazgató által előterjesztett igazgatósági jelentésből kitűnik, hogy a takarékhelyek az elmúlt évben három millióval emelkedtek, a váltótárca 21,929.956 lei 26 bániról 23,800.550 leire szaporodott, a folyószámlakölcsönök pedig 36,658.905 lei 99 baira. A Societatea Naționala de Credit Industrial alapításában 100 részvény jegyzésével vett részt az intézet. A Földbérleti R.-T. és a Record Magertic szallaggyár részvényeit az intézet jelentékeny haszonnal eladta.

Az affiliált intézetek: az Unióbank R.-T., a Gyárvárosi Takarékes Hitelezés R.-T. és a Modosi Takarékpénztár múlt évi üzleti eredménye szintén igen kedvező.

A közgyűlés elfogadta az igazgatóság javaslatát az alaptőkének 12 millióról 30 millióra való fölemelése iránt.

Az elmúlt év tiszta nyeresége 1,676.058 lei 42 bani.

Az osztalék részvényenként 65 lei, levonva ebből az adót.

A felmentvény megadása után a

NE FÉLJEN, NEM SIR A GYERMEKE. HÖFER-gyermek-túzóport és HÖFER-gyermekkrém Lloyd 2344 697

NYILTÉR.

NYILTÉR.
A nyitott állat közlönyekért nem vállalunk felelősséget.

Özv. Lusztig Adolfné úgy sa-
ját, mint hozzátartozói nevében
mélységes fájdalommal jelenti,
hogy szeretett leánya

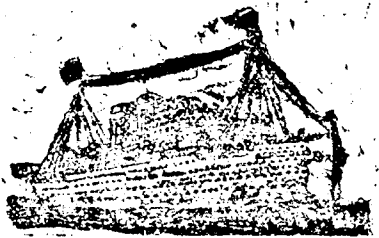
özv. Lustig Árminné
szül. Lustig Julia

folyó hó 14-én 66-ik életévében
elhuny.

Utolsó útjára folyó hó 19-én
délelőtt 1/2, 12 órkor kísérik az
aradi izr. temető halottas házá-
ból.
1685

Arad, 1924. március 18-án.

Dr. FERENCZI
fogorvosi rendelője
ARAD, Str. Eminescu 10.
(Deák Ferenc-u. 39.)

FONTOS!

Délamerikautazóknak!

Tisztelettel értesítjük a t. utazó-
közönset, hogy vállalatunknak meg
vannak Timisoarán a saját képviselői.
Vállalatunk az egyedüli gőzhajózási
társaság, mely a világ legnagyobb és
legmodernebbül berendezett hajóval
rendelkezik, mely kizárólag Közép-Bra-
zília, Uruguay és Argentínában látogat-
kező városokban kötnek ki: Pernambu-
co, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Pa-
ranagua, San-Francisco, Florianopolis,
Rio-Granda, Montevideo és Buenos-Aires.
Kérjük tehát az utazni vágyókat,
hogy saját irodánkban felkeressenek,
ahol is szívesen és ingyen kapnak
mindennemű felvilágosítást.
343

Kiváló tisztelettel: Hamburg-Südame-
rikanische Dampfschiffahrts-Gesell-
schaft. — Vezérképviselő: **Klein
Gyula Timisoara.** Központ:
Belváros, Jenőherceg-ucca 5. Fiók: I.
C. Brătianu-ucca 1. (az állomással
szemben.)
343

8 HP. Ruston magánjáró

Hoffher cseplővel és elevátor-
ral, tüzemképes állapotban, tel-
jes felszereléssel **eladó.** 1693

ARANYOS PÁL, Majláthfaiva.

Eladó

Egy hintő, egy homokfutó, egy
szállító kocsi egy fuvarozó
kocsi **egy ló, 2 tehén**
és ló részére szerszámok. Arad
Str. Vincens Babes (Kis Ernő-
ucca) 12. 1664

Ujságmakulatura

**5 kgr.-os cso-
magokban**

kapható a kiadóhivatalban

Horgoló

és kötőpamut, cér-
nák, gombok, szala-
gok legolcsóbban:

HELLAS

használatra felelősen,
ARAD, Lutheránus
templom mellett. 11

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szá-
rult számították.

Minden szó hirdetést 4-ra hétköznap
2 lej 50 bent, vasárnap 3 lej.

Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej.
A vastagabb betűvel kívánt szava-
kat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig ve-
szünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni
A legkisebb hirdetés ára 10 szócig
hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szö-
vegét, amelyik tartalmánál fogva er-
edetlenségében nem közölhető, megvál-
toztassa.

Levelezés.

DRAGA. Multkor is vártam. Ugyanott
20-án 7 órakor várom. Lily. 1695

Alkalmazás.

KERESÜNK rövidíró szakmában jártas
kereskedőgédét apr. 1-1 belépésre. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1657

ÁLLAST KERES 25 éves érettségizett
fiatalember irodai gyakorlatl. Szives
megkeresést „Megbízható” jellegre az
Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít.
1659

INTELLIGENS fiatal özvegyasszony,
munka- és rendszerető, bármely jobb
állást elfoglalna. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 1694

KINDERPFLEGERIN, unbedingt ver-
lässliche, zu 1. und 3. Jährigen Kinder
wird gesucht. Schriftliche Offerte be-
fürdert Savoy Bureau Arad, Bulev. Ca-
rol I. (Erzsébet-körút) 32. 136

GÉPIRÓNÓT, ki könyvelésben és pénz
tárkezelésben jártas, lehetőleg német
és román nyelvismeretű, keresek azon
nagra. Ajánlatokat Savoy-iroda továb-
bit Arad, Bulev. Carol I. (Erzsébet-
körút) 32. 136

GYAKORLOTT perzsa és szmirna szö-
nyeg szövő leány házakhoz ajánkozik.
Vidékre is megy. Cimeket az Aradi
Közlöny kiadóhivatalába kér. 1696

MINDENES. Közéshez értő, felvétetik
Arad, Bohus-palota 3. kapu, II. 10. 1692

EGY ügyes kifutó fiú azonnal felvéte-
tik Moskovitz ruházlet Arad. Szinnáz-
épület. 1689

GYERMEKek mellé ajánkozom. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1686

GYERMEKGONDOZÁSBAN jártas jobb
nőt keresek 1 és 4 éves fiaim mellé.
Írásbeli megkereséseket Kaufmann Bé-
láné Ghioroc címre. 1691

Lakás.

FÉRFI alkalmazottunk részére egy ren-
des butorozott szobát keresünk. Ingusz
dobozgyár Arad, Str. Garaiale 7. 1693

BUTOROZOTT szoba kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1683

KÉT fiatalember keres április 1-re kö-
lön bejárati butorozott szobát, esetleg
teljes ellátással. Cimeket Kelet hírlap-
irodába Arad kér. 10.031

Vétel és eladás.

NYERS borkövet vesz Irom Arnold
Arad, Strada G. Alexandrescu (Bercsé-
nyi Miklós-ucca) 39. 1608

LEGUJABB modellú elegáns kiállítású
pianinó eladó. Uranus iroda Arad fő-
postával szemben. 16014

INTERZIAS fekete szalon asztal, hinta-
szék szmirna terítővel, futó és egyéb
szőnyegek, scheinon terítő, klub garni-
tura, szalon és háló berendezések, csil-
lárok, butorok, 6 személyes ezüst evő-
eszköz, függönyök, női ruhák és kabát-
ok, asztalnemű, gyerekcsépek és bicikli,
dísz tárgyak stb. eladó. Arad, Strada
Consistoriului 12. (Batthyány-ucca 23.)
1. em. jobb. 1000

PERZSA és egyéb szőnyeget, butoro-
kat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehér-
neműt, kézmunkát, festményeket, dísz-
tárgyakat bizományba veszek. Arad,
Strada Consistoriului 12. (Batthyány-uc-
ca 23.) 1. em. jobb. 1000

EREDETI világos norvég csukamáj-
olaj Marke AARSAETHER, görvélykőros,
tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros,
gyenge gyermekeknek és felnőtteknek.
Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

TÖBB SZÁZ évfolyam bekötött folyó-
irat és nagy tömeg hangjegyzet olcsón árú-
sítottatnak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott
kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878

HASZNALT ÓLOM megvételei Keres-
te-
IK. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

KERTÉSZET, komplett berendezve, 3
ívűgházzal, melegvízi ablakokkal, nő-
vényekkel, megfelelő területtel és saját
vizvezetékekkel, olcsón eladó, vagy bér-
beadó. Arad, Calea Aurei Vlaicu 18-32.
1652

BÉRÉLNÉK külföldi gazdálkodásra al-
kalmas magánházat több évi szerződésre.
Válaszokat „Csendőre Ormester” jelleg
alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába
kértek. 1000

ARAD, Strada Mărășesti (Kossuth-ucca-
ban) emeletes bérház 800 □-es telekkel
eladó. Uranus iroda Arad főpostával szem-
ben. 16018

ARADON, Str. Vasile Pogor (Zsidó-
temető-uccában) 300 □-es szőlőskert
50.000 Lejért eladó. Uranus-irodában
Arad főpostával szemben. 16018

Üzletek

MARIA RADNAN egy ház, péktizlotnek
kiadó vagy eladó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 1690

Ellátás.

ARAD, Strada Corvin (Hunyadi-ucca) G.
szám alatt koszt olcsó frón kapható. 1682

Oktatás.

ELSŐ osztályú liceumista leányomhoz
román-magyar korrepetitort keresek.
Basch, Arad, Str. Moise Nicoara 6. 1697

Külföldi.

KIS buldog kutyá elveszett. Megtáláló
illő jutalom ellenében adja át Arad,
Strada Cercetasiilor (Szent Pál-ucca)
11. al. 10.032

No. G. 6140/3—1922.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Pe baza deciziei judecătorești de
ocul Arad No. de mai sus, mobilă și
alte obiecte cuprinse în favorul lui va-
duva lui Carol Remetey contra lui Stoilez
Vichentie pentru suma de Lei 4000 ca-
pital interese de 5% de 1 Ianuarie 1922,
spese stabilite până în prezent în suma
de Lei 815.25 se vor vinde la licitația
publică în Arad Strada Brătianu 17 în
ziua de 24 Martie 1924, d. m. la orele 3.
Arad, la 8 Martie 1924. 1687

CUPULIGA
sec. judec. reșesc.

Mindenki jól jár,

ha bármilyen bér- és magánházat elfog-
lalható lakással, vendéglőt és egyéb üz-
leteket WALLINGER-iroda útján Arad, (Föld-
dos patikával szemben) olcsó ártért vesz.
Eladó ingatlanok kiadóhivatalában.

Dr. Groszman Alfrédné Szőnyegszövő-műhelye

ARAD, 10081
Str. Moise Nicoara 17. (vett Petőfi-u. 7a.)
Készít hiteles antik rajzmintákat.
Elad kiróptált legjobb gyapjfonalakat,
valódi perzsa színekben, ugyiszintén fel-
vető és leszövő fonalakat.

Kezdeknek állandó tanfolyam.

**3 szobás elegáns külön-
bejárati földszinti**

irodahelyiség

orvosi rendelőknek különösen alkalmas,
kiadó. Érdeklődni „Savoy”-irodában
Arad, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 32.

Fűszer szakmában utazó

perfect román nyelvismert-
tel állást keres.

Cím: a KIBLET hírlapirodában Arad.

Dr. Szegő Kálmán szanatoriuma

felntők és gyermekek számára
Abbaziában. 419
Ujramenyitás március végén
Erősítő-, edző-, hízlaló-kurák.
Gyermekek 7 éven felül kiterjedő nyelvi és felvételteltek

SZŐLOPOTLÁSA ALCALMAS

különféle fajtá

Gyökerez Szőlőoltványok

kaphatók 10080

Winkler József

termelőnél Arad,
Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 38/11

1688

PERFECT

szakácsné és szobaleány
azonnalra kerestetik.

Jelentkezés **György,**
ARAD, Str. Alexandri (Salaor-u.) 7.

Ha találos, modern
és hatásos
hirdetésre
van szüksége, ke-
resse fel a
KÖZLÖNY
kiadóhivatalát.